

Svenskt Marintekniskt Forum

Miljödeklaration för fritidsbåtar

Krav och önskemål från såväl kunder som samhälle att tala om vilken miljöbelastning en produkt ger kommer att öka. Att samlas kring ett gemensamt system som stöd för såväl extern marknadsföring som det interna arbetet kan ge ett mervärde för såväl de enskilda företagen som för kunderna. Redan idag pågår ett omfattande miljöutvecklingsarbete inom branschen inom specifika områden. Detta kan ytterligare utvecklas genom ett strategiskt samarbete baserat på ett gemensamt och öppet system. Svenskt Marintekniskt Forum har gjort en förstudie vars huvudsyfte har varit att skapa ett praktiskt och utvecklingsbart instrument för tillverkare och försäljare att aktivt informera kunder om produkten ur ett miljöperspektiv. En viktig förutsättning har också varit att systemet skall kunna användas i det företagsinterna miljöarbetet. Slutligen att systemet skall kunna utnyttjas för att visa myndigheter, beslutsfattare och en bredare allmänhet hur branschen arbetar för att ta ansvar för sin verksamhet vid såväl tillverkning som drift.

Systembeskrivning

En bärande del av den utarbetade idéskissen är att använda en femgradig färgskala som illustration om en bedömningsfaktor kan anses få positiv eller negativ tolkning:

Ett färdigt system föreslås vara webb-baserat, d v s

Bästa val

Bra val

Acceptabelt

Bör undvikas

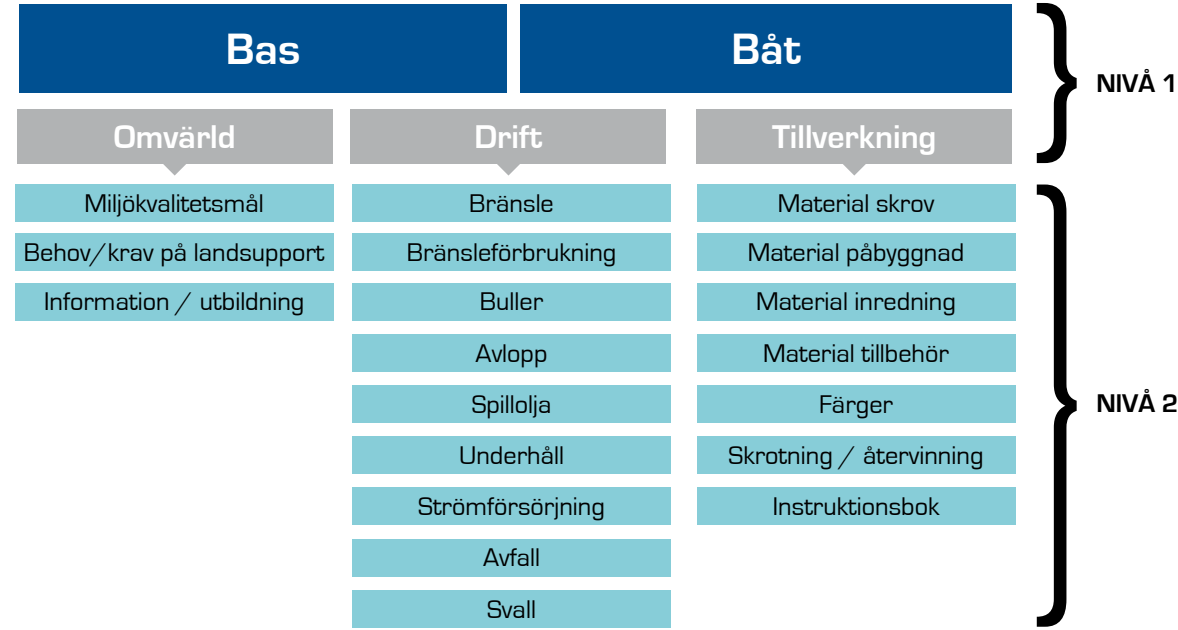
Oacceptabelt

att man kan arbeta sig igenom systemet genom knapptryckningar till olika arbetsnivåer och arbetsblad. I huvudsak skall ingen omfattande manual behövas utan systemet kan göras självinstruerande.

Vi har bedömt att det är lämpligt att utgå ifrån tre olika områden - omvärldsfrågor (fritidsbåtsektorn kan inte ha en isolerad roll utan bör sättas in i ett samhällsperspektiv inkl globala miljöförhållanden) - drift (bör ses i livslångt perspektiv och med globala aspekter i åtanke) - tillverkning/produkt (bör ses i termer av livscykel dvs från råvara till skrotning)

Miljödeklaration för fritidsbåtar

Exempel:

Nivå 1 används för att ge en sammanfattande bild av produktens miljöbelastande faktorer. Den bedömningen är en sammanvägning av den bedömning som görs under nivå 2. Nivå 2 kan användas som information för den mer intresserade kunden men också i det interna arbetet. En viktig grundläggande princip är att alla båtarna bedöms mot en genomsnittlig båt vars miljöprestanda uppdateras med jämna mellanrum. Det medför att utvecklingen mot mindre miljöbelastning hela tiden drivs framåt och man hamnar inte i en situation att efter några år är alla båtar gröna utifrån en förutsättning som ligger många år bakåt i tiden.

För att ge en relevant information måste båtarna kategoriseras så att jämförelser görs inom samma kategori. D v s att stora motorbåtar jämförs med stora motorbåtar och segelbåtar med andra segelbåtar i samma kategori. På så sätt får man en innovativ utveckling inom branschen till gagn för sina respektive målgrupper. Detta hindrar inte att vissa miljöbelastande områden inom t.ex. tillverkningsledet kan ha samma riktvärden och jämföras med varandra under nivå 2.

Exempel:

NIVÅ 1

Bas	
Motorbåt	Segelbåt
< 5 m	< 5 m utan ruff
5-8 m utan ruff	< 5 m med ruff
5-8 m med ruff	5-10 m utan ruff
8-12 m med ruff	5-10 m med ruff
> 12 m	> 10 m utan ruff
	> 10 m med ruff

NIVÅ 2

Bas	Drift	
Bränsle		
Bränsleförbrukning		
Buller		
Avlopp		
Spillolja		
Underhåll		
Strömförsörjning		
Avfall		
Svall		

Buller

- Motor < 10 kW
- 10 kw < Motor < 40 kW
- Motor > 40 kW
-
-
-

Exempel:

The diagram shows two main categories at the top: 'Bas' (Basic) and 'Tillverkning' (Manufacturing). Below 'Bas' is a list of tasks: 'Material skrov', 'Material påbyggnad', 'Material inredning', 'Material tillbehör', 'Färger', 'Skrotning / återvinning', and 'Instruktionsbok'. Below 'Tillverkning' is a list of tasks: 'Material skrov', 'Material påbyggnad', 'Material inredning', 'Material tillbehör', 'Färger', 'Skrotning / återvinning', and 'Instruktionsbok'.

Bas	Tillverkning
Material skrov	Material skrov
Material påbyggnad	Material påbyggnad
Material inredning	Material inredning
Material tillbehör	Material tillbehör
Färger	Färger
Skrotning / återvinning	Skrotning / återvinning
Instruktionsbok	Instruktionsbok

- Plast, rotationsgjuten
- Armerad plast, öppen laminering
- Armerad plast, med kärna
- Armerad plast sluten laminering
- Armerad plast, med kärna
- Trä, FSC-märkt
- Trä, ej ädelträ
- Ädelträ, ej certifierat
- Aluminium, återvunnet
- Aluminium, nytt
- Stål

- Olja ingår till stor del som råvara
- Olja ingår till viss del som råvara
- Olja ingår som råvara, användningen är minimerad
- Olja ingår som råvara, merparten av plastkomponenterna är dock tillverkade av förnyelsebara råvaror
- Inte alls

- Materialåtervunnen metall används till 0-10%
- Materialåtervunnen metall används till 10-25%
- Materialåtervunnen metall används till 25-50%
- Materialåtervunnen metall används till 50-65%
- Materialåtervunnen metall används till > 65%

Exempel:

The diagram consists of a top row with two boxes: a dark blue box on the left containing the word 'Bas' and a grey box on the right containing the word 'Tillverkning'. A white arrow points from the 'Bas' box to the 'Tillverkning' box. Below these two boxes is a vertical stack of seven light blue rectangular boxes, each containing a text label. The labels, from top to bottom, are: 'Material skrov', 'Material påbyggnad', 'Material inredning', 'Material tillbehör', 'Färger', 'Skrotning / återvinning', and 'Instruktionsbok'.

Bas	Tillverkning
Material skrov	
Material påbyggnad	
Material inredning	
Material tillbehör	
Färger	
Skrotning / återvinning	
Instruktionsbok	

Resursanvändning Råvaror	Vikt (kg)	Vikt (%)	Anm. Tillverkning	Materialåter- vinningsgrad (%)	Återvinnings- grad (%)	Deponi- rest (%)	Anm.
Glasfiberarmerad polyester							
Kolfiberarmerad epoxi							
Kolfiberarmerad vinylester							
Polyeten							
PVC							
Akryl							
Galvat stål							
Rostfritt stål							

Biv

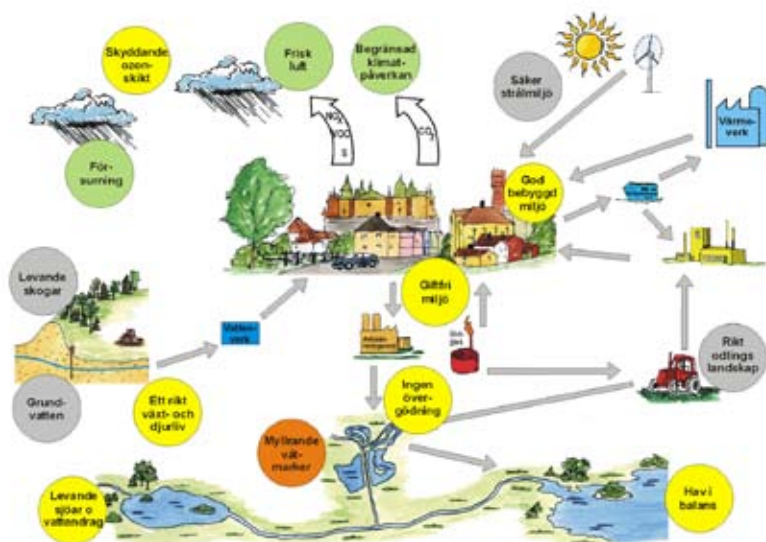
Återanvändning	Återvinning		Deponirest
Återanvändning	Material- användning	Energi- återvinning	Avfall / deponering
Materialåtervinningsgrad [%]			
Återvinningsgrad [%]			
Båtvikt, inkl. inredning, ruff, motor och övriga tillbehör			

Gil

Miljödeklaration för fritidsbåtar

Systemet skall också kunna användas i ett bredare arbete och vid diskussioner med myndigheter och beslutsfattare. Sveriges riksdag har beslutat om 16 miljömål. För att uppnå dessa krävs medverkan från såväl företag som enskilda medborgare. Systemet skulle kunna vara ett underlag att bedöma branschens påverkan på dessa miljömål och också ett samlat instrument i kontakter och diskussioner med myndigheter och beslutsfattare.

Det slutliga resultatet som kommer ur systemet kan se ut som följande. Nivå 1 visar på produktens samlade miljöbelastning i förhållande till en genomsnittlig båt i en specifik kategori. Nivå 2 ger en mer detaljerad information om miljöbelastande faktorer. Resultatet i nivå 2 ligger som grund när systemet automatiskt räknar ut vilken färg som redovisas i nivå 1.

Exempel:

Bas: 5-8 m utan ruff		Båt: Min båt xx-modell år 2010		NIVÅ 1
Omvärld	Drift	Tillverkning		
Miljö kvalitetsmål	Bränsle	Material skrov		NIVÅ 2
Behov/krav på landsupport	Bränsleförbrukning	Material påbyggnad		
Information / utbildning	Buller	Material inredning		
	Avlopp	Material tillbehör		
	Spillolja	Färger		
	Underhåll	Skrotning / återvinning		
	Strömförsörjning	Instruktionsbok		
	Avfall			
	Svall			

Under hösten 2009 kommer ett utvecklingsarbete inom branschen att starta upp och ett första webbaserat system beräknas finnas i drift i slutet av 2010.